Redegørelse for samfundsansvar
2022

Pensionskassen for
teknikum- og diplomingeniører

Indhold

Redegørelse for samfundsansvar 2022

Forretningsmodel	3
Samfundsansvar	3
ESG-nøgletal	13
Risikovurdering og fokusområder 2022	16
Måling af klimarisici og andre oplysninger	17
Ledelsesmæssige forhold	18
Redegørelse for det underrepræsenterede køn	20
Energiforbrug på Sampensions domicil	22
Forventninger til 2023	24
Anvendt regnskabspraksis	25

REDEGØRELSE FOR SAMFUNDSANSVAR 2022

1. FORRETNINGSMODEL

Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (pensionskassen) er en medlemsejet tværgående pensionskasse og selvstændig juridisk enhed, der driver pensionskassevirksomhed på det danske marked for overenskomstbaserede arbejdsmarkedspensioner med det formål at sikre medlemmerne et godt afkast på et ansvarligt grundlag.

Pensionskassen indgår i et administrationsfællesskab med Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen Arkitekter & Designere og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrlæger, hvor Sampension Administrationsselskab A/S på vegne af parterne varetager al administration af de forretningsmæssige aktiviteter vedrørende pensions- og forsikringsadministration samt investeringsforvaltning.

Pensionskassen er en tværgående pensionskasse, der blev etableret i 1958. Der er godt 11.900 medlemmer. Oprindelig var pensionskassen udelukkende for teknikumingeniører, men siden er også diplomingeniører og andre med en lignende uddannelse kommet til. Der kan optages såvel privatansatte som offentligt ansatte ingeniører, og i dag er det også muligt at tegne pensionsordninger for alle ansatte i virksomheder med ingeniører eller lignende uddannelser. Siden oktober 2018 går pensionsindbetalinger for nyansatte ingeniører under IDA's overenskomster med offentlige arbejdsgivere til P+, Pensionskassen for Akademikere. Medlemmer i pensionskassen, som var ansat i det offentlige pr. 30. september 2018, kan dog bevare deres ISP-ordning ved jobskifte inden for det offentlige.

Denne redegørelse er en del af ledelsesberetningen i årsrapporten 2022 for pensionskassen.

2. SAMFUNDSANSVAR

Ud over at bidrage til den enkeltes økonomiske sikkerhed som pensionist er pensionskassen som en del af arbejdsmarkedspensionssystemet med til at sikre en samfundsøkonomisk bæredygtig udvikling med en god balance mellem offentlige ydelser og ydelser forankret i arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedspensionerne indskriver sig som en væsentlig grundpille i den danske model og har siden 1980'erne været medvirkende til den fortsatte udvikling af et sikkert og ansvarligt arbejdsmarked.

Pensionskassen har et ansvar for at forvalte pensionsordninger så medlemmernes interesser varetages bedst muligt. Det gøres ved at holde fokus på det væsentlige, som gør pensionsordninger mere værd for medlemmerne. Blandt de væsentlige fokusområder er, at sikre gode afkast på et ansvarligt grundlag.

Ansvarlige investeringer – politik og retningslinjer

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab gælder for investeringerne generelt.

Pensionskassens investeringer tilrettelægges, så de er samfundsmæssigt samt klima- og miljømæssigt ansvarlige. Fokus på investeringernes miljø- og klimamæssige aftryk, sociale indvirkning – herunder menneskerettigheder og god selskabsledelse reducerer risici og understøtter dermed et langsigtet konkurrencedygtigt afkast. Politikken for ansvarlige investeringer har tre fokusområder:

- Investeringernes miljø- og klimamæssige aftryk
- Investeringernes sociale indvirkning
- God selskabsledelse

Arbejdet med samfundsansvar hviler på en ambition om at efterleve og indarbejde internationale normer og retningslinjer, herunder FN's Global Compacts 10 principper inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø- og anti-korruption, OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for multinationale virksomheder og institutionelle investorer og Parisaftalens klimamål.

Derudover støtter pensionskassen op om en række netværksorganisationer med fokus på både menneskerettigheder og klima.

- **UN PRI Advance** (FN-støttet investornetværk) - Principles for Responsible Investment – igangsatte i 2022 et nyt dialoginitiativ om menneskerettigheder med fokus på mineselskaber og selskaber, der arbejder med vedvarende energi. Initiativet indebærer, at investorerne og heriblandt Sampension-fællesskabet går i dialog med ca. 40 selskaber fra hele verden inden for hhv. råvaresektoren og den såkaldte renewables-sektor med henblik på at sikre, at de i højere grad har fokus på respekt for menneskerettigheder i deres aktiviteter. 220 internationale investorer med samlet mere end 200.000 mia. kr. under forvaltning har tilsluttet sig initiativet.

- **Institutional Investors Group on Climate Change** eller 'IIGCC', som er et europæisk baseret forum for institutionelle investorer med formål om at påvirke politiske beslutningstagere til at adressere de fremtidige klimaudfordringer bl.a. gennem lavere udledning af drivhusgasser.

- **CDP** (tidligere Carbon Disclosure Project), som er en global klimaorganisation, der har som formål at øge fokus på at skabe en langsigtet bæredygtig økonomi ved at påvirke selskaber og byer til at måle, rapportere og forstå den miljømæssige påvirkning, der følger af deres udledning af drivhusgasser.

- **Climate Action 100+**, som er et globalt investor-initiativ. Initiativet har mere end 700 investorer med værdier for over 470.000 mia. kr. bag sig. Det er en aktiv organisation, der arbejder for, at verdens største udledere af drivhusgasser skal forpligte sig til at tage nye initiativer, der begrænser klimaforandringerne.

- **Dansif**, der er et dansk netværksforum for professionelle investorer og andre, der beskæftiger sig med ansvarlige investeringer. Målet er at udbrede og udveksle erfaringer samt facilitere en diversificeret debat på området. Sampension var med til at stifte Dansif.

Politikken for ansvarlige investeringer er fælles for alle pensionsvirksomheder og virksomhedsordninger, der indgår i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der drøfter de sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer. Det har de senere år ført til nye tiltag, afrapporteringer, klimamål og øget transparens.

Hvert andet år foretager pensionskassen desuden medlemsundersøgelser for at understøtte, at den førte politik er forankret i værdierne og holdningerne blandt medlemmerne. Den seneste undersøgelse i 2021 viste, at godt 80 % af medlemmerne anser ansvarlige investeringer som meget væsentlige for tilfredsheden med deres pensionskasse, og 88 % af medlemmerne er enten meget tilfredse eller tilfredse med pensionskassens indsats på området. En ny undersøgelse vil blive gennemført i 2023.

Miljø- og klimamæssigt ansvarlige investeringer

I de selskaber, pensionskassen har investeret i, fortsætter energieffektiviseringer og transition væk fra fossile energikilder. Målsætningerne i FN's 'Paris-aftale' om en maksimal temperaturstigning på 2 grader – og tæt på 1,5 grader - i forhold til præindustrielt niveau inddrages i investeringsprocessen.

For at understøtte disse mål er der udfærdiget en handlingsplan for reduktion af investeringsporteføljens klimaaftryk med henblik på, at porteføljens udledning af drivhusgasser skal være netto nul senest i 2050. Handlingsplanen er baseret på objektive kriterier og relevant klimaforskning og skal indeholde delmål for perioden frem til 2050. Delmålene inkluderer "stier mod nuludledning" for relevante emissions-tunge sektorer.

Pensionskassen har sammen med de andre deltagere i Sampension-fællesskabet sat som mål, at den samlede investeringsporteføljes CO2-aftryk skal være reduceret med 45 % i 2030 i forhold til 2020, og til netto nul i 2050. Målet gælder for de samlede aktiver i porteføljen. Hermed reduceres CO2-aftrykket relativt mest inden for de første 10 år og med de resterende 55 % over de efterfølgende 20 år. For at understøtte det, udarbejder Sampension-fællesskabet fortløbende delmål for perioden for såvel den samlede portefølje som for de forskellige sektorer, der investeres i, så der er fuld transparens omkring indsatsen mod klimaneutralitet.

Der er i 2022 udarbejdet årlige delmål for sektorerne forsyning, energi, materialer og industri for hele perioden fra 2020 og frem til 2050, der summeres i den overordnede sti mod nuludledning for hele porteføljen i 2050. Årlige delmål for de sidste sektorer fastsættes i løbet af 2023.

Handlingsplanen understøtter, at pensionskassen aktivt deltager i omstillingen til en bæredygtig økonomi ved løbende at afsøge mulighederne for investering i en grøn omstilling.

Fortsat fald i investeringernes klimaaftryk

2022 er det første år, hvor det for pensionskassen har været muligt at indhente og modellere udledninger på basis af fyldestgørende data for stort set hele porteføljen. Pensionskassen kan dermed beregne klimaaftrykket for mere end 95 pct. af de samlede netto-investeringsaktiver. Det er afgørende for at kunne opfylde pensionsvirksomhedens klimamål og sikre den nødvendige transparens for kunder og interessenter i det omgivende samfund.

I den samlede beregning af klimaaftryk har det i 2022 tilmed været muligt at inkludere skovinvesteringer, der optager CO2. Pensionskassens skovinvesteringer giver et samlet dræn på 20.557 ton CO2e[1] i 2022. Beregningerne af dette dræn baserer sig på data indsamlet og beregnet af en ekstern data-leverandør.

Beregning af klimaaftrykket på tværs af aktivklasser[2] viser en samlet udledning for 2022 på 57.367 tons CO2e og et carbon footprint per mio. kr. investeret på 6,94.

Klimaaftryk	Udledning	Carbon Footprint
Footprint ekskl. skov	77.924	8,96
Footprint inkl. skov	57.367	6,94

Footprint

6,94

Grønne investeringer

Mulighederne for at understøtte den grønne omstilling afsøges konsekvent som en del af investeringspolitikken, herunder ved investeringer i vedvarende energi, energieffektiviseringer og andre teknologier og aktiviteter, der er nødvendige for at realisere omstillingen til en klimaneutral økonomi.

For pensionskassen fordelte de grønne investeringer sig i 2022 som vist i figuren.

[1] CO2 equivalent. CO2e er en omregningsfaktor til sammenligning af forskellige drivhusgassers indvirken på drivhuseffekten.
[2] Omfatter ikke statsobligationer og obligationer udstedt af supranationale myndigheder, der beregnes særskilt.

Grønne investeringer i porteføljen

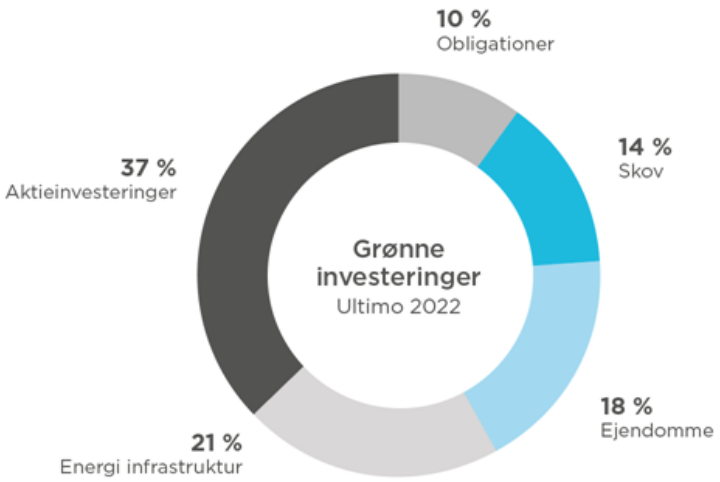

Ved udgangen af 2022 havde pensionskassen en samlet beholdning af grønne investeringer fx vindmøller, skov og solcelleparker på 1,2 mia. kr. Grønne investeringer udgør dermed 7,8 % af nettoinvesterings-aktiverne.

Det aktive ejerskab i konstant vækst

Pensionskassen forholder sig sammen med de andre deltagere i Sampension-fællesskabet aktivt til den samlede portefølje af investeringer. Dette gælder lige fra statsobligationer, hvor fx Rusland pt. er ekskluderet, over indirekte investeringer gennem fonde til direkte investeringer i fx børsnoterede selskaber. Det sker konsekvent igennem hele året, og hvis der identificeres virksomheder, hvis adfærd strider med ansvarlighedspolitikken, forholder Sampension-fællesskabet sig aktivt til det ved afstemninger på generalforsamlinger, gennem dialoger med virksomhederne eller ultimativt som eksklusioner.

Stadig flere dialoger

I 2022 blev dialog-programmet og stemmeafgivelsen udvidet betragteligt. Herunder varetager pensionskassen sammen med de andre deltagere i Sampension-fællesskabet flere dialoger som ordførende på vegne af større investorkredse i forhold til selskaber, der skal forbedre deres ansvarlighed på udvalgte områder. Samlet indgik Sampension-fællesskabet i 2022 i 1.414 dialoger og har afgivet stemme på 92 generalforsamlinger. Sampension-fællesskabet indgår som ordførende eller aktivt medvirkende investor i 27 dialoger - herunder fx en dialog om arbejdstagerrettigheder i et af verdens største selskaber, Amazon[3].

[3] Dialog etableret i samarbejde med andre danske pensionsselskaber.

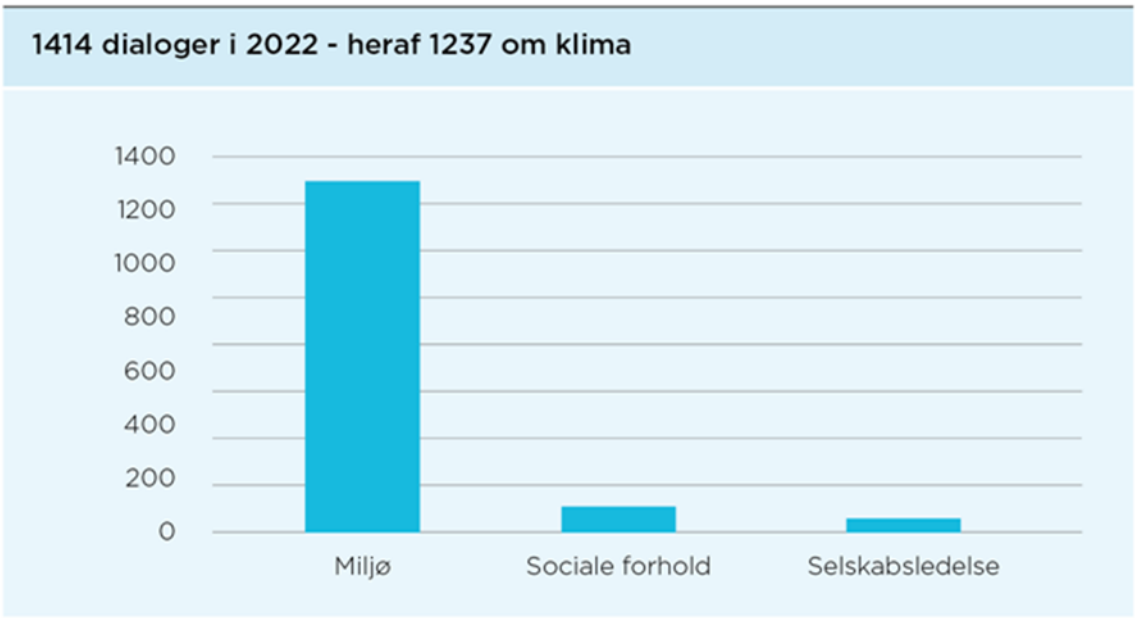

Pensionskassen har sammen med de andre deltagere i Sampension-fællesskabet i 2022 deltaget i flere netværk, der enten faciliterer dialoger på vegne af en kreds af internationale investorer, eller hvor fx Sampension-fællesskabet udfører en dialog på vegne af netværket:

- Climate Action 100+ (CA100+) er verdens største investorinitiativ, og består af 700 investorer med aktiver for tilsammen 470.000 mia. kr. CA100+ var i 2022 bl.a. på vegne af ISP i dialog med klimabelastende selskaber inden for sektorerne olie og gas, minedrift og metaller, forsyningssektoren, transport, forbrugerprodukter og industrisektoren.

- CDP (tidl. Carbon Disclosure Project) gennemfører årligt Non-disclosure Campaign, der har som formål at få stadig flere selskaber til at offentliggøre deres klimaaftryk. Sampension-fællesskabet deltog sammen med flere hundrede andre internationale investorer og stod ligeledes i spidsen for dialogen med en række virksomheder. Af de i alt 1052 virksomheder, som investorerne var i dialog med i 2022, har ca. 300 nu rapporteret klimaaftryk. Samme udvikling ses i Sampension-fællesskabets investeringsportefølje, hvor andelen af virksomheder, som har offentliggjort deres klimaaftryk, er steget fra 71,6 pct. ved udgangen af 1. halvår 2021 til 80,1 pct. ved udgangen af 1. halvår 2022.

- UN PRI Advance (FN-støttet investornetværk) - Principles for Responsible Investment – hvor vi er aktivt medvirkende investor – igangsatte i 2022 et nyt dialoginitiativ om menneskerettigheder med fokus på mineselskaber og selskaber, der arbejder med vedvarende energi. Initiativet indebærer, at investorerne og heriblandt Sampension-fællesskabet går i dialog med ca. 40 selskaber fra hele verden inden for hhv. råvaresektoren og den såkaldte renewables-sektor med henblik på at sikre, at de i højere grad har fokus på respekt for menneskerettigheder i deres aktiviteter. 220 internationale investorer med samlet set mere end 200.000 mia. kr. under forvaltning har tilsluttet sig initiativet.

Klima dominerer eksklusioner

Investeringerne i børsnoterede selskaber overvåges løbende af et professionelt og uafhængigt screenings-selskab, og screeningen tager afsæt i FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber. Hvis det konstateres, at et selskabs adfærd er i strid med politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, vurderes det, om selskabet skal sættes på en overvågningsliste, mens der foretages yderligere undersøgelser eller indledes en dialog med selskabet, eller om selskabet skal ekskluderes.

Hertil er der screenet for kul- og tjæresandsaktiviteter samt selskabernes klimaadfærd og omstillings-parathed. Aktieporteføljens selskaber indenfor de tungest udledende sektorer screenes løbende for deres evne og villighed til at indgå i en transition til en lavemissionsøkonomi, og det indgår som et kriterie for eksklusion.

I 2022 steg antallet af selskaber ekskluderet på baggrund af kriteriet for uacceptabel klimaadfærd fra 190 til 204. Forøgelsen på 14 dækker over eksklusion af 28 selskaber og re-inklusion af 14 selskaber, fx fordi selskaberne siden eksklusionstidspunktet har gennemført betydelige reduktioner af CO2-udledningen eller fastsat ambitiøse strategier for forbedring af deres klimaaftryk.

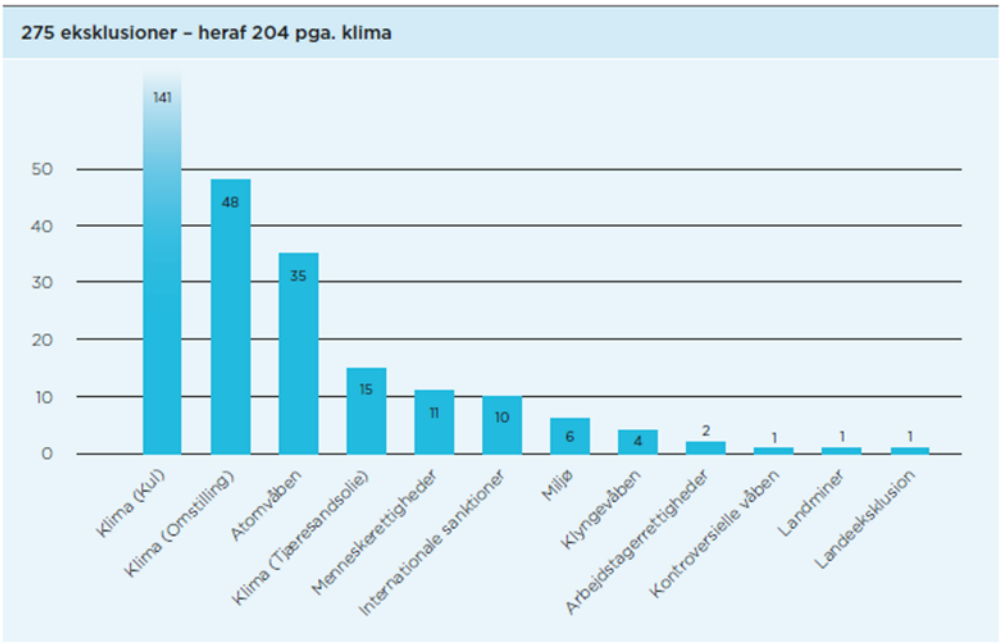

Derudover investeres ikke i virksomheder, hvor 5 % eller mere af omsætningen kommer fra termisk kul- eller tjæresandsaktiviteter[4].

[4] For metallurgisk kul er grænseværdien 25 %. Det skyldes, at der fortsat ikke findes et reelt industrielt og økonomisk skalerbart alternativ til brug af metallurgisk kul i forbindelse med produktion af stål, og udfasningen af metallurgisk kul sker derfor langsommere end for termisk kul.

Ansvarlige investeringer - principper

Den socialt ansvarlige investeringspolitik er baseret på FN's konventioner vedrørende grundlæggende menneskerettigheder, og følgende hensyn inddrages i investeringsprocessen:

- Selskaberne anvender ikke børnearbejde
- Selskaberne respekterer ligestilling uanset køn, race og religion
- Selskaberne respekterer den enkeltes ret til at oprette og være medlem af en lovlig fagforening
- Selskaberne respekterer samtlige ILO's konventioner omhandlende arbejdsmiljøet
- Selskaberne gør ikke brug af tvangsarbejde
- Selskaberne modarbejder alle former for korruption

Som er baseret på følgende konventioner mv.:

Selskaberne anvender ikke børnearbejde:

- FN's Konvention om Barnets Rettigheder (1989) Artikel 32
- ILO's Konvention (nr. 138) om minimumsalder (1973)
- ILO's Konvention (nr. 182) om de værste former for børnearbejde (1999)

Selskaberne respekterer ligestilling uanset køn, race og religion:

- Verdenserklæringen om Menneskerettighederne Artikel 2 og Artikel 23 stykke 2 (1948)
- ILO's Konvention (nr. 111) om diskrimination (1958)
- ILO's Konvention (nr. 100) om ligeløn (1951)

Selskaberne respekterer den enkeltes ret til at oprette og være medlem af en lovlig fagforening:

- Verdenserklæringen om Menneskerettighederne Artikel 23 stykke 4 (1948)
- ILO's Konvention (nr. 87) om foreningsfrihed og retten til at organisere sig (1948)
- ILO's Konvention (nr. 98) om retten til at organisere sig og kollektive forhandlinger (1949)
- ILO's Konvention (nr. 154) om kollektive forhandlinger (1981)

Selskaberne respekterer samtlige ILO's konventioner omhandlende arbejdsmiljøet:

- Der eksisterer i øjeblikket flere end 25 konventioner på dette område, omhandlende bl.a. sundhed, sikkerhed, arbejdstider og sweatshops.

Selskaberne gør ikke brug af tvangsarbejde:

- ILO's Konvention (nr. 29) om tvangsarbejde (1930)
- ILO's Konvention (nr. 105) om afskaffelse af tvangsarbejde (1957)

Selskaberne modarbejder alle former for korruption:

- Selskaber bør modarbejde alle former for korruption, herunder afpresning og bestikkelse, jf. FN's Konvention mod Korruption (58/4) af 31. oktober 2003.

Selskabers ledelsesmæssige ansvar - principper

Nedenstående principper for god selskabsledelse vil blive anvendt ved deltagelse på generalforsamlinger (stemmeretsudøvelse) og i bestyrelser eller rådgivende organer:

Bestyrelsessammensætning og organisering

- Bestyrelsen i et selskab skal sammensættes, så de rette kompetencer og diversitet er til stede for at varetage bestyrelsens strategiske, ledelsesmæssige og kontrolmæssige opgaver. Bestyrelsen skal sikre en rimelig balance mellem fornyelse og kontinuitet, være til rådighed i tilstrækkeligt omfang, agere uafhængigt af særinteresser og varetage aktionærernes interesser.

  For børsnoterede selskaber gælder, at bestyrelsen som minimum skal have et revisionsudvalg og et vederlagsudvalg.

Bestyrelsens opgaver og ansvar

- Bestyrelsen i et selskab har ansvaret for den overordnede strategiske ledelse af selskabet med henblik på at sikre værdiskabelsen. Bestyrelsen skal fastlægge selskabets strategiske mål og sikre, at de nødvendige forudsætninger for at nå disse mål er til stede i form af såvel finansielle som kompetencemæssige ressourcer.

  Bestyrelsen har ansvaret for at ansætte en kompetent direktion, fastlægge arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion, sikre klare retningslinjer for ansvarlighed, planlægning og opfølgning samt risikostyring.

Kommunikation og samspil med virksomhedens interessenter

- Et selskab skal kommunikere tydeligt om mål, strategi, konkurrencemæssig position, drift og risikostyring således, at informerede beslutninger om ejerskab i selskabet kan træffes af eksisterende og mulige aktionærer.

Risikostyring

- Et selskab skal have systemer til analyse, måling og styring af risiko i alle operationelle aktiviteter.

  Bestyrelsen skal sikre, at selskabets kapitalstruktur minimerer dets kapitalomkostninger under behørig hensyntagen til selskabets strategi, stabilitet samt de generelle økonomiske forhold.

Aflønningsprincipper

- Der skal i et selskab være åbenhed om alle væsentlige forhold vedrørende selskabets politik for og størrelsen af ledelsesmedlemmernes vederlag, herunder fratrædelsesgodtgørelse, eventuelle gyldne faldskærme samt forsikrings- og pensionsordninger.

  Selskabets politik for aflønning skal understøtte en langsigtet værdiskabelse. Programmer for aktieaflønning skal være revolverende og skal løbe over minimum 3 år efter tildeling. Optionsprogrammer skal være velbeskrevne og sikre langsigtet værdiskabelse.

Forbrugerinteresser

- Et selskab skal agere ansvarligt i selskabets markedsføring overfor forbrugerne og skal sikre, at selskabets produkter kan benyttes på en sikker og helbredsmæssig forsvarlig måde, herunder ved at sikre tilstrækkelig og forbrugerorienteret kommunikation omkring sikker brug.

Vidensdeling og spredning af teknologi

- Et selskab bør, med nødvendig respekt af hensynet til at beskytte dets kommercielle interesser, bidrage til at udbrede økonomiske og sociale fremskridt, herunder ved i proportionalitet med selskabets størrelse og ressourcer at understøtte vidensdeling og spredning af ny teknologi i de områder, selskabet opererer i, bl.a. ved at udvikle relationer til uddannelses- og forskningsinstitutioner og samarbejde med myndigheder samt ved at sikre licensgivning på rimelige vilkår.

Konkurrence

- Et selskab skal udvise ansvarlig adfærd i konkurrencen med andre virksomheder og afstå fra at indgå i et kartel eller i kartellignende virksomhed, og selskabet skal samarbejde loyalt med myndigheder med henblik på afdækning af konkurrenceforvridende aktiviteter i de områder, det opererer i.

Beskatning

- Et selskab skal sikre gennemsigtighed og et højt informationsniveau omkring egne skatteforhold for både myndigheder og offentligheden for dermed at understøtte en korrekt vurdering af relevante skattemæssige forhold. Selskaberne skal sikre, at de både forholder sig til, hvad der er lovligt, og til intentionen bag den gældende regulering. Skat skal håndteres balanceret, forstået således, at skattebetalinger skal minimeres i det lovlige omfang, men således, at konstruktioner til nedbringelse af skattebetalinger i klar modstrid med lovgivers intentioner ikke anvendes.

  Sampension Administrationsselskab A/S fastsætter nærmere principper for ansvarlig skattepraksis på investeringsområdet, der dækker investeringer i ejerandele, gæld samt investeringer via eksterne forvaltere.

Lobbyaktivitet

- Selskaber har en generel forpligtelse til at tilrettelægge deres aktiviteter, så de er samfundsmæssigt ansvarlige, herunder med det nødvendige fokus på selskabernes miljø- og klimamæssige aftryk, sociale indvirkning og god selskabsledelse.

  Det omfatter også selskabernes lobbyaktiviteter.

  Et selskabs lobbyaktiviteter bør således udøves under hensyntagen til internationalt anerkendte principper og retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd. Det gælder særligt FN's Global Compact, FN's Paris-aftale og OECD's retningslinjer ansvarlig virksomhedsadfærd for multinationale virksomheder.

  Lobbyaktivitet anses for ansvarlig, hvis de interesser, der søges fremmet med lobbyaktiviteten, er forenelige med de overordnede principper og retningslinjer, der er angivet ovenfor.

Sampension Administrationsselskab A/S fastsætter nærmere principper for ansvarlig lobbyaktivitet, som skal lægges til grund når det i konkrete sager skal vurderes, om et selskabs lobbyaktivitet er ansvarlig.

Investeringspolitik på våbenområdet

- Pensionskassen investerer ikke i selskaber, der producerer anti-personel miner eller komponenter hertil (i overensstemmelse med Ottawa-traktaten) eller på nogen måde er involveret i udvikling og spredning af masseødelæggelsesvåben (kernevåben, biologiske og kemiske våben).

Landescreening ved investering i statsobligationer og statskontrollerede selskaber

- Pensionskassens investeringer i statsobligationer og statskontrollerede selskaber foretages kun i stater og selskaber, som ikke er udelukket, fordi staten eller nøglepersoner i staten er omfattet af væsentlige finansielle sanktioner eller forbud fra FN og EU. Eller hvis der i landet foregår grove krænkelser af menneskerettigheder, og der ikke er indikationer om væsentlige forbedringer. Principperne herfor tager udgangspunkt i UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP). Pensionskassen kan undlade eller udskyde en udelukkelse, hvis den skønnes at ville føre til en væsentligt forværret situation for den almindelige befolkning i staten.

  Ovennævnte vil veje tungest i vurderingen af, hvorvidt pensionskassen for nuværende og fremover ikke vil investere i det pågældende lands statsobligationer. Følgende faktorer ud over menneskerettigheder kan efter en samlet vurdering medvirke til en udelukkelse, dog med mindre vægt:

  - Niveau for korruption i staten, i den politiske ledelse og organisationer
  - Demokratisk niveau
  - Sikring af arbejdstagerrettigheder
  - Statens efterlevelse af miljøansvar
  - Ligestilling indenfor uddannelse og arbejdsmarked

Investeringer med relation til konfliktramte områder

- Pensionskassen skal undgå fremover og for nuværende at investere i selskaber, der med aktiviteter i konfliktramte områder har en væsentlig negativ indflydelse på den sociale og økonomiske livssituation for mennesker i området eller virker eskalerende for en konflikt. I øvrigt skal pensionskassen følge anbefalinger fra det danske Udenrigsministerium og EU. Dette forankres i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv ('UN Guiding Principles on Business and Human Rights Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework') vedtaget af FN's Menneskerettighedsråd i juni 2011.

3. ESG-NØGLETAL GIVER SAMMENLIGNELIGHED OG GENNEMSIGTIGHED

Pensionskassen har valgt at støtte pensionsbranchens ønske om en fælles standard og offentliggøre en oversigt over ESG-nøgletal efter den branchehenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor (seneste version F&P Klimarapportering oktober 2022).

Sampension-fællesskabet har sat som mål, at den samlede investeringsporteføljes CO2e-aftryk reduceres med mindst 45 % i perioden primo 2020 til primo 2030, og til netto nul i 2050. Med henblik på at understøtte de nævnte reduktionsmål, er der i 2022 udarbejdet årlige delmål for sektorerne forsyning, energi, materialer og industri for perioden 2020 og frem til 2050. Årlige delmål for øvrige sektorer fastsættes i løbet af 2023. Individuelle 2030-målsætninger for reduktion af CO2e-aftrykket sættes således på sektorniveau og ikke på aktivklasseniveau.

Klimarapportering for investeringerne Investeringernes CO2-aftryk	Enhed	2022	2021	2020	2019
CO2-udledning fra den børsnoterede aktieportefølje[1]					
Andel af aktivklasse opgjort		100%	-	-	-
Absolut udledning	Ton CO2e	42.451	52.651	66.253	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	8,0	7,8	11,2	-
CO2-udledning fra kreditporteføljen[2]					
Andel af aktivklasse opgjort		94%	-	-	-
Absolut udledning	Ton CO2e	17.376	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	13,6	-	-	-
CO2-udledning fra Private Equity-porteføljen[2]					
Andel af aktivklasse opgjort		79%	-	-	-
Absolut udledning	Ton CO2e	3.799	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	6,7	-	-	-
CO2-udledning fra infrastrukturporteføljen[2]					
Andel af aktivklasse opgjort		93%	-	-	-
Absolut udledning	Ton CO2e	9.227	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	30,2	-	-	-
CO2-udledning fra porteføljen af danske realkreditobligationer[2]					
Andel af aktivklasse opgjort		99%	-	-	-
Absolut udledning	Ton CO2e	4.693	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	2,0	-	-	-
CO2-udledning fra ejendomsporteføljen[2]					
Andel af aktivklasse opgjort		90%	-	-	-
Absolut CO2-udledning	Ton CO2e	377	-	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	0,8	-	-	-
CO2-sekvestrering fra direkte skovinvesteringer[2]					
Andel af aktivklasse opgjort		100%	-	-	-
Netto emission/sekvestrering	Ton CO2e	-20.557	-	-	-
Samlet udledning og carbon footprint					
Andel af aktivklasse opgjort		91%	-	-	-
Samlet absolut udledning ekskl. skov	Ton CO2e	77.924	-	-	-
Samlet absolut udledning inkl. skov	Ton CO2e	57.367	-	-	-
Samlet carbon footprint ekskl. skov	Ton CO2e/mio. DKK	8,96	-	-	-
Samlet carbon footprint inkl. skov	Ton CO2e/mio. DKK	6,94	-	-	-
CO2-udledning fra statsobligationer og supranationals[2,3]					
Andel af aktivklasse opgjort		94%	-	-	-
Carbon intensitet (Sovereign emissions - production intensity)	Ton CO2e/mio. DKK BNP	40	-	-	-

1. På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenligningstal for 2019.
2. Udledningen for de respektive aktivklasser er opgjort første gang for 2022. Det har ikke på opgørelsestidspunktet været muligt at beregne sammenligningstal for årene 2019, 2020 og 2021 pga. manglende data. Der henvises til metodebeskrivelsen sidst i denne redegørelse for beskrivelse af opgørelsesmetode og anvendte beregningsmodeller.
3. CO2-udledningen fra statsobligationer og supranationals indgår ikke i det samlede carbon footprint, da beregningerne for denne aktivklasse ikke er direkte sammenlignelige.

Supplerende oplysninger	Enhed	2022	2021	2020	2019
CO2-fortrængning fra direkte ejet vedvarende energiinfrastruktur[1]					
Absolut CO2-fortrængning	Ton CO2e	1.249	-	-	-
Aktivt ejerskab, antal klimadialoger					
Dialoger om klimaforandringer i alt	Stk	1.237	-	-	-
heraf egne dialoger	Stk	7	-	-	-
heraf dialoger via investornetværk som lead/co-lead	Stk	6	-	-	-
heraf dialoger via investornetværk iøvrigt	Stk	1.214	-	-	-
heraf dialoger via ESG-ratingbureau	Stk	10	-	-	-

1. På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenligningstal.

Nøgletal for sociale data og ledelsesdata medtager nøgletal, der knytter sig direkte til pensionskassen, mens nøgletal for administrations-fællesskabet kan ses i Sampension Livs Redegørelse om samfundsansvar 2022: sampension.dk/aarsrapport.

Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører	Enhed	2022	2021	2020	2019
S - Sociale data					
Betalte skatter	Mio. kr.	515	352	379	281
G - Ledelsesdata					
Bestyrelsens kønsdiversitet[1]	Pct.	25	17	17	17
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	Pct.	97	97	97	95

1. Opgørelsesmetoden er ændret i henhold til Erhvervsstyrelsens nye vejledning, så tallene for 2022 er ikke sammenlignelige med tallene før 2022.

ESG-nøgletallene viser bl.a. følgende:

Investeringer:

- Porteføljens klimaaftryk falder fortsat i 2022. Således er den totale CO2 udledning for børsnoterede aktier reduceret med 19 pct. siden 2021 – se afsnittet om ansvarlige investeringer.

- Der har været 1.237 dialoger vedrørende klimarelaterede emner og 1.414 dialoger i alt. Heraf har Sampension-fællesskabet været lead eller co-lead på 13 dialoger vedr. klima – og 27 dialoger i alt.

Pensionskassen:

- Ledelsesdata viser, at pensionskassens bestyrelse har en ligelig fordeling mellem kønnene som defineret i Erhvervsstyrelsens vejledning, og mødeprocenten til bestyrelsesmøder er fortsat høj.

- Betalte skatter[5] steg med godt 45 % i 2022. I betalte skatter indgår pensionsafkastskat, som afhænger af det foregående års realiserede investeringsafkast, som i 2021 var ekstraordinært højt.

[5] Betalte skatter opgøres som den i året betalte selskabsskat, pensionsafkastskat, moms, lønsumsafgift, arbejdsmarkedsbidrag og kildeskat.

4. RISIKOVURDERING OG FOKUSOMRÅDER 2022

Pensionskassen sikrer den langsigtede værdi af investeringerne og nedbringer risikoen ved at basere investeringsbeslutninger på informationer om selskabers arbejde med miljø og klima, sociale forhold og god selskabsledelse. Hvor pensionskassen gennem sine investeringer har et direkte ejerskab i virksomheder – eller finansierer deres forretningsdrift – udgør det aktive ejerskab i form af dialog og stemmeafgivelse et særligt vigtigt bidrag.

Som institutionel investor med en fastlagt investeringstilgang foretager pensionskassen sine investeringer i bestemte aktivklasser på en bestemt måde. For aktier er der fx en bred tilstedeværelse i globale aktier. Enkelte selskaber kan udelades som investeringsmulighed, hvis de pågældende selskaber overtræder de fastlagte normer eller retningslinjer.

Screening og kritiske dialoger

Kritiske dialoger er en integreret del af pensionskassens politik for ansvarlige investeringer. Pensionskassen indgik sammen med de andre deltagere i Sampension-fællesskabet i 1.441 dialoger i 2022. Hvis selskabet ikke reagerer eller fortsat udviser uansvarlig adfærd, føres de videre til det kritiske dialogprogram. De første kritiske dialoger blev iværksat i første kvartal 2020 med støtte fra pensionskassens samarbejdspartner på området, Institutional Shareholder Services (ISS).

Pensionskassen har medvirket i 37 kritiske dialoger med børsnoterede selskaber, som pensionskassen er investeret i, i løbet af 2022. En række dialoger indeholder flere emner inden for såvel miljø inkl. klima (E), social (S) og governance (G). I alle tilfælde er der tale om emner, der potentielt kunne give anledning til, at selskabet ekskluderes fra pensionskassens investeringsunivers.

De fleste selskaber indgår i dialogerne med et ønske om at afklare og løse de problemstillinger, som ISS på vegne af pensionskassen har påpeget. Ofte rejses en given problemstilling på baggrund af rapporterede hændelser eller retssager, hvori selskabet tager del. I andre tilfælde rejses problemstillingen som følge af omtale i medierne, og dialogen tager i disse tilfælde udgangspunkt i at verificere problemet. Senere i dialogforløbet aftales de ændringer i retningslinjer og processer, som selskabet skal implementere, og endeligt monitoreres og bekræftes, at aftalen efterleves fra selskabets side.

Hertil er der screenet for kul og tjæresands-aktiviteter samt selskabernes omstillingsevne. Pensionskassen investerer ikke i selskaber, hvor andelen af omsætningen, der kan relateres til termisk kul- eller tjæresand, overstiger 5 %, eller for metallurgisk kul 25%. Desuden vurderer pensionskassen løbende selskabernes evne og villighed til at indgå i den nødvendige transition til fremtidens lavemissionssamfund. Selskaber, der vurderes ikke at være omstillingsparate, ekskluderes fra aktieporteføljen.

Eksklusionslister

Pensionskassen opererer med en eksklusionsliste. Eksklusionslisten indeholder selskaber, hvor hele eller dele af selskabets forretningsområde vurderes ikke at være foreneligt med pensionskassens politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer. Desuden indeholder eksklusionslisten selskaber, hvor konkrete aktiviteter eller forhold i selskabets virke bevirker, at pensionskassen ikke vil investere i selskabet.

275 selskaber var ved udgangen af 2022 på pensionskassens eksklusionsliste. En stor andel af disse – 204 – er klimarelaterede eksklusioner. De resterende 71 eksklusioner relaterer sig til miljømæssige forhold (E), menneskerettigheder og sociale forhold (S), forhold omkring god selskabsledelse og governance (G), ligesom enkelte selskaber er ekskluderet som følge af internationale sanktioner eller pensionskassens

landeeksklusioner. I tilfælde hvor pensionskassen har valgt at ekskludere et land, investeres der således ikke i statsobligationer udstedt af det pågældende land og ej heller i statskontrollerede selskaber.

På området for menneskerettigheder er det samlede resultat af kvartalsvise screeninger og kritiske dialoger gennemført i 2022, at antallet af ekskluderede selskaber er 11, og således uændret ift. ultimo 2021.

På klimaområdet er det samlede resultat af halvårlige klimaadfærdsscreeninger og screening for kul og tjæresands-aktiviteter, at antallet af ekskluderede selskaber er 204. Det er 14 selskaber mere end ultimo 2021. Forøgelsen på 14 dækker over eksklusion af 28 selskaber og re-inklusion af 14 selskaber, f.eks. fordi selskaberne siden eksklusionstidspunktet har gennemført betydelige reduktioner af CO2-udledningen eller fastsat ambitiøse strategier for forbedring af deres klimaaftryk.

Unoterede aktier er underlagt de samme retningslinjer som børsnoterede aktier, hvor den ansvarlige politik inddrages via due diligence-processen og søges implementeret med de nødvendige aftaler med forvaltere. I porteføljen af egen forvaltede ejendomme udlejes ikke til selskaber, der på aftaletidspunktet er på eksklusionslisten. Ligeledes investeres der ikke i internt forvaltede porteføljer i obligationer og gældsandele i selskaber på eksklusionslisten. Eksklusionslisten offentliggøres løbende på isppension.dk/om-pensionskassen/finansiel-information/ansvarlige-investeringer/Ekskluderede-selskaber.

Stemmeafgivelse

En vigtig del i udmøntningen af pensionskassens aktive ejerskab sker igennem afstemningerne på selskabernes generalforsamlinger.

Pensionskassen stemmer altid på C25 selskabernes generalforsamlinger og desuden på generalforsamlinger for selskaber, hvor Sampension-fællesskabet ejer mere end 3 % af aktiekapitalen. Pensionskassen benytter sig af rådgivning fra ISS i processen, men vurderer altid selvstændigt, hvilken holdning pensionskassen har til de givne afstemningspunkter.

For øvrige børsnoterede selskaber søger pensionskassen sammen med de andre deltagere i Sampension-fællesskabet at maksimere påvirkningen af selskaberne sammen med andre institutionelle investorer. Der stemmes altid på generalforsamlinger for selskaber, hvor der er en igangværende kritisk dialog.

I 2022 stemte pensionskassen på mere end 1400 afstemningspunkter, fordelt på 92 generalforsamlinger, og i langt overvejende grad blev indstillingerne fra ISS fulgt. Ligeledes blev der i langt overvejende grad stemt for forslagene stillet af selskabernes bestyrelser. I de tilfælde hvor pensionskassen stemmer imod bestyrelsen, er det ofte punkter relateret til incitament-baseret aflønning, hvor pensionskassen ønsker KPI-baserede programmer og øget transparens omkring programmerne.

5. MÅLING AF KLIMARISICI OG ANDRE OPLYSNINGER

Som langsigtet investor forholder pensionskassen sig løbende til finansielle risici og muligheder knyttet til klimaforandringer og offentliggør årligt 'Klimarapport – risici og muligheder', der beskriver hvordan pensionskassen arbejder med klimarelaterede finansielle risici og kvantificeringen af disse. Rapporten tager afsæt i det rammeværk, som TCFD (fælles arbejdsgruppe for G20-landene) har opstillet som anbefalinger til investorer. Rapporten offentliggøres på pensionskassens hjemmeside, og seneste version kan findes her: Ansvarlige investeringer (isppension.dk).

Pensionskassen bidrager til at øge gennemsigtigheden i forbindelse med finansielle produkters fremme af miljømæssige eller sociale karakteristika i periodiske rapporter. Disse rapporter kan ses på hjemmesiden under Oplysninger om bæredygtighed (www.isppension.dk/om-pensionskassen/finansiel-information/ansvarlige-investeringer/baeredygtighedsrelaterede-oplysninger).

6. LEDELSESMÆSSIGE FORHOLD

Pensionskassen er en tværgående pensionskasse ejet af medlemmerne. Pensionskassens øverste myndighed er generalforsamlingen.

Bestyrelse

Bestyrelsen består af seks medlemmer:

- Tre bestyrelsesmedlemmer er valgt af og blandt medlemmerne af pensionskassen.
- Et uafhængigt bestyrelsesmedlem er valgt af medlemmerne. Bestyrelsesmedlemmet skal være regnskabs- og revisionskyndig og må ikke være medlem af pensionskassen.
- Et bestyrelsesmedlem er udpeget af Ingeniørforeningen i Danmark og skal være medlem af pensionskassen.
- Et bestyrelsesmedlem, med særlige kompetencer er udpeget af bestyrelsen. Bestyrelsesmedlemmet kan, men skal ikke være medlem af pensionskassen.

Bestyrelsen har i 2022 afholdt fem møder, et seminar og en temadag.

Revisionsudvalg

I overensstemmelse med EU's og danske krav til revisionsudvalg i virksomheder af interesse for offentligheden har bestyrelsen i pensionskassen nedsat et revisionsudvalg.

Formand for revisionsudvalget er Lisa Frost Sørensen, der samtidig er det uafhængige medlem med særlige kvalifikationer indenfor revision og regnskab. Bestyrelsen har – med baggrund i Lisa Frost Sørensens erhvervserfaring og uddannelse som statsautoriseret revisor – vurderet, at Lisa Frost Sørensen er i besiddelse af de fornødne kvalifikationer i henhold til reglerne om revisionsudvalg

Bestyrelsen har besluttet, at revisionsudvalgets funktioner varetages af bestyrelsen i sin helhed. Der har i 2022 været afholdt fire møder i revisionsudvalget.

Rammerne for revisionsudvalgets arbejde er fastlagt i et kommissorium. Udvalgets primære opgaver er at:

- overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen
- overvåge om risikostyringssystemer, interne kontrolsystemer og intern revision fungerer effektivt med hensyn til regnskabsaflæggelsesprocessen
- overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed.

Der er etableret en whistleblower-ordning, der sikrer, at ansatte i administrationsselskabet via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser og potentielle overtrædelser af relevant regulering begået af virksomheden, herunder vedrørende bestikkelse og korruption, konkurrenceret, svig og økonomisk kriminalitet, chikane og diskrimination samt beskyttelse af personoplysninger.

Indberetninger til whistleblowerordningen sker til en whistleblower it-platform, og henvendelser hertil screenes af Advokatvirksomheden Kromann Reumert, der varetager whistleblowerordningen. Kromann Reumert informerer herefter formanden for revisionsudvalget og den ansvarlige for compliancefunktionen via it-platformen. Der har ikke været indberetninger i 2022.

Udvalg for ansvarlige investeringer

Politikken for ansvarlige investeringer omfatter alle fire parter i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger på ESG-området. Udvalgets formål er at drøfte sociale, klima-, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Lars Kehlet Nørskov (næstformand for bestyrelsen) og Michael Herold (bestyrelsesmedlem) har i 2022 været pensionskassens medlemmer i udvalget. Der har i 2022 været afholdt tre møder i udvalget.

Risici og risikostyring

Den samlede styring af investeringsaktiver og pensionshensættelser har til formål at sikre medlemmerne det størst mulige afkast og de bedst mulige forsikringsdækninger under behørig hensyntagen til risikoen. Målsætningen for styring af de kortsigtede risici er blandt andet, at investeringspolitikken og risikoafdækningen tilsammen skal sikre tilstrækkelige reserver til, at den solvensmæssige overdækning er komfortabel og til, at risikoen for ydelsesnedsættelse er begrænset.

Bestyrelsen har besluttet appetitten for de væsentligste risici i politikker og retningslinjer, og derved fastlagt et overordnet niveau for risikotagning og risikoafdækning. Der rapporteres løbende på overholdelse af de udstukne rammer, og som led i processen for vurdering af egen risiko og solvens tager bestyrelsen stilling til risikoprofilen samt overholdelse af risikoappetitten.

Selskabets risikostyring er uddybende beskrevet i Rapport om Solvens og Finansiel Situation – den såkaldte SFCR. Rapporten er offentlig tilgængelig og kan findes på isp.dk/om-isp/finansiel-information/aarsrapport.

Organisation og ledelse

Pensionskassen indgår i Sampension-fællesskabet, hvor ejerkredsen af Sampension Administrationsselskab A/S består af Sampension Livsforsikring A/S (88 %), Pensionskassen Arkitekter & Designere (3 %), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrlæger (3 %) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører ISP (6 %).

Sampension-fællesskabet:

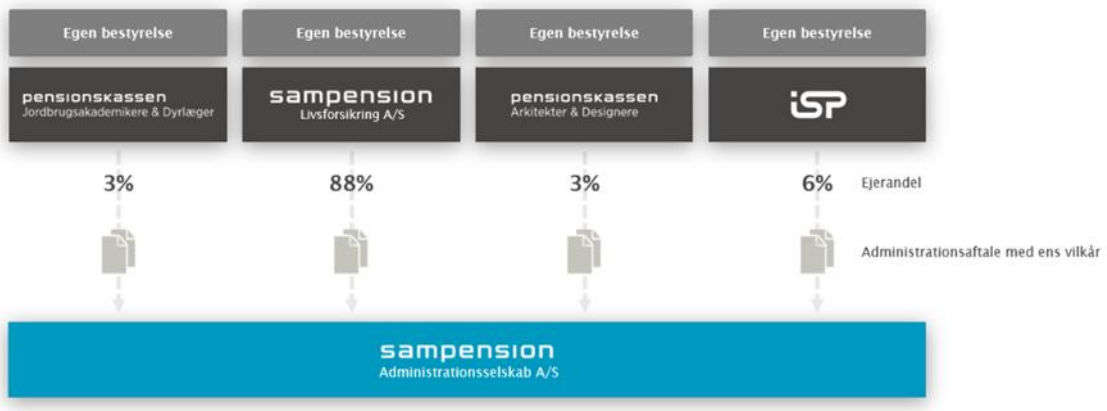

Sampension Administrationsselskab A/S' daglige ledelse udgøres af direktionen. Hertil kommer fem hovedområder med ansvar for den daglige drift og udvikling og tre stabsområder (Direktionssekretariat, Kommunikation og HR). Nærmere beskrivelse af organisationen kan ses på sampension.dk/organisation.

Der er oprettet en risikostyringsfunktion, compliancefunktion, aktuarfunktion og intern auditfunktion, der bidrager til at sikre effektiv styring. De ansvarlige for de pågældende afdelinger er udpeget som nøglepersoner og har en kontrollerende rolle i forhold til Sampension-fællesskabets arbejde.

Aflønning

Bestyrelserne i de finansielle virksomheder, som administreres af Sampension Administrationsselskab A/S, har udformet en lønpolitik i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt.

Aflønningsforholdene afspejler og understøtter, at Sampension Administrationsselskab A/S til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke motiverer til at tage overdrevne risici, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter til gavn for medlemmerne.

Der henvises til regnskabets note 5 samt isp.dk/bestyrelsen, hvor der er oplysninger om lønpolitik samt vederlag til bestyrelses- og direktionsmedlemmer.

7. REDEGØRELSE FOR DET UNDERREPRÆSENTEREDE KØN

Bestyrelsen

Bestyrelsen vil arbejde for at fremme lige vilkår for mænd og kvinder i bestyrelsen, herunder at der, så vidt muligt, opstilles både kvindelige og mandlige kandidater med de nødvendige kvalifikationer i rekrutteringsprocessen. Samtidig har bestyrelsen i pensionskassen vedtaget en politik for mangfoldighed, der sætter fokus på at fremme diversitet i kvalifikationer og kompetencer i bred forstand blandt bestyrelsens medlemmer. Dette indgår i bestyrelsens selvevaluering med henblik på at sikre en dynamisk og bredt sammensat bestyrelse.

Bestyrelsen har med sin nuværende sammensætning blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer en ligelig kønsfordeling med baggrund i, at bestyrelsen har en fordeling mellem kønnene på 25 %/ 75 % svarende til 1 og 3 personer. Fordelingen er i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens vejledning om, hvad der betragtes som en ligelig kønsfordeling i forhold til antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Der er færre end 50 ansatte i selskabet, hvorfor der ikke forlægger en politik for kønsdiversitet i øvrige ledelseslag.

Kønsfordeling i ledelsesniveauer i Sampension Administrationsselskab A/S

Sampension Administrationsselskab A/S ønsker en ligelig kønsfordeling i ledende stillinger. Bestyrelsen har fastlagt et måltal på mindst 40 % for andelen af det underrepræsenterede køn for ledere med personaleansvar.

Direktionen, direktører, chefer og teamledere med personaleansvar

	Kvinder		Mænd	
År	% af ledende stillinger	% af alle ansatte	% af ledende stillinger	% af alle ansatte
2017	29 %	50 %	71 %	50 %
2018	39 %	49 %	61 %	51 %
2019	40 %	49 %	60 %	51 %
2020	44 %	48 %	56 %	53 %
2021	38 %	46 %	62 %	54 %
2022	34 %	48 %	66 %	52 %

Udviklingen viser, at der - de seneste år - er sket et fald i den kønsmæssige fordeling i selskabets ledende stillinger i forhold til det underrepræsenterede køn, som pt. er kvinder. Faldet skyldes primært, at en stigning i antallet af medarbejdere i Sampension har medført en øget ledelsesopgave, og derved en udvidelse af antallet af teamledere - især i IT-området. Dette er et fagområde, der primært beskæftiger mænd, hvilket også afspejles i de gennemførte ansættelser. Den kønsmæssige fordeling blandt teamledere ligger i 2022 på 25 % kvinder og 75 % mænd - i 2021 lå den på 31 % kvinder og 69 % mænd.

Den kønsmæssige fordeling blandt afdelingschefer ligger i 2022 på 44 % kvinder og 56 % mænd.

For at fremme en ligelig fordeling, er der opstillet følgende tiltag og procedurer:

- Sikre et bredt rekrutteringsgrundlag, så begge køn har lige muligheder. Ved interne og eksterne ansættelsesprocedurer tilsikres det, om muligt, at der altid er mindst én ansøger af hvert køn blandt de udvalgte kandidater. Alle – uanset køn – skal opleve at have samme muligheder for udvikling, trivsel og karriere. Vi ønsker en kønsneutral kultur.
- Gøre virksomheden attraktiv og markedskonform for både kvindelige og mandlige medarbejdere og ledere, herunder gennem Work Life Balance.
- Sikre en personalepolitik, som fremmer lige karrieremuligheder for kvinder og mænd.
- Ved medarbejdernes løbende samtaler om resultater og udviklingsmål opfordres såvel kvinder som mænd til at fortælle om deres uddannelses- og karriereønsker, herunder eventuelle ønsker om at blive ledere.
- Mulighed for at oprette mentorordninger for nye/yngre ledere.

Ledelsesgruppen følger løbende op på, om målsætningen opfyldes, og arbejdet med at øge antallet af kvinder i ledende stillinger fortsætter, uanset målsætningen om mindst 40 % for en ligelig kønsfordeling i ledelsen er opfyldt.

8. ENERGIFORBRUG PÅ SAMPENSION ADMINSTRATIONSSELSKABS DOMICIL

Sampension-fællesskabet har fokus på at optimere forbruget af energiressourcer både for at forbedre den økonomiske drift og nedsætte påvirkningen på omverdenen. Rambøll har ydet bistand til at beregne de miljø- og klimapåvirkninger, som Sampension-fællesskabets aktiviteter i og omkring hovedkontoret i Hellerup giver anledning til.

De senere år har energiforbruget på domicilet ligget stabilt med få udsving. De mindre udsving skyldes primært vejrmæssige forhold og senest skiftende anvendelse af domicilet grundet corona-pandemien. Der er desuden ansat yderligere knap 30 medarbejdere i 2022, hvilket giver en naturlig påvirkning.

Elforbrug

Det samlede elforbrug steg i 2022 og vendte dermed tilbage til et før-Corona niveau. Stigningen i forhold til 2021 var på godt 90.000 kWh. Stigningen i elforbruget var forventelig, da aktiviteterne på kontoret fandt tilbage til et mere naturligt leje i forhold til før Corona pandemien. Solcellerne producerer stabilt og udgør ca. 14% af det samlede el-forbrug, som i 2022 udgjorde 1.094.124 kWh.

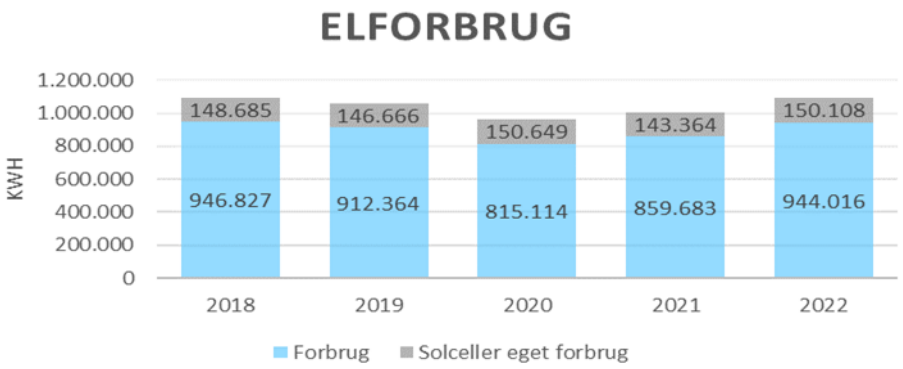

Varmeforbrug

Til beregning af ESG-nøgletallene benyttes det faktiske forbrug (ukorrigerede forbrugstal). Her vises både det ukorrigerede varmeforbrug og det graddag-korrigerede varmeforbrug for 2018-2022. Varmeforbrug er faldet markant i 2022. Faldet i varmeforbrug for 2022 var på godt 1100 GJ svarende til 31%. Faldet stemmer godt overens med de generelt højere udetemperaturer i 2022 og det højere varmeforbrug for 2021 bl.a. som følge af en defekt veksler i ventilationssystemet.

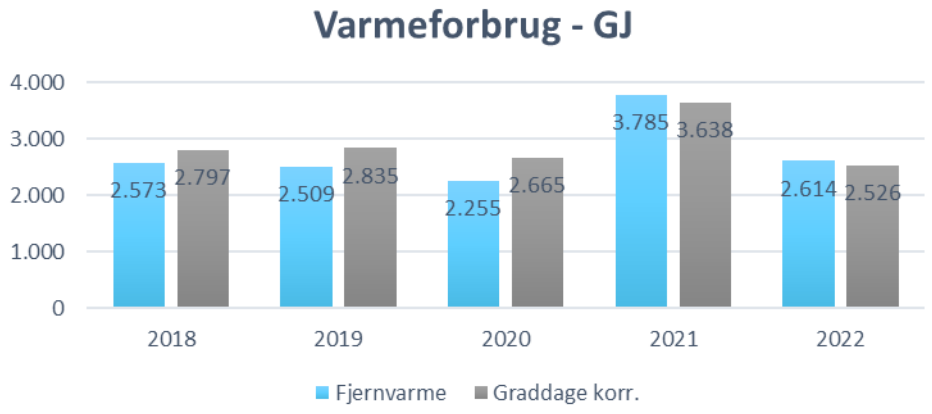

Vandforbrug

Vandforbruget er steget i 2022 og er nu også tilbage på et før-Corona niveau. Der er desuden ansat yderligere knap 30 medarbejdere i 2022, hvilket giver en naturlig påvirkning.

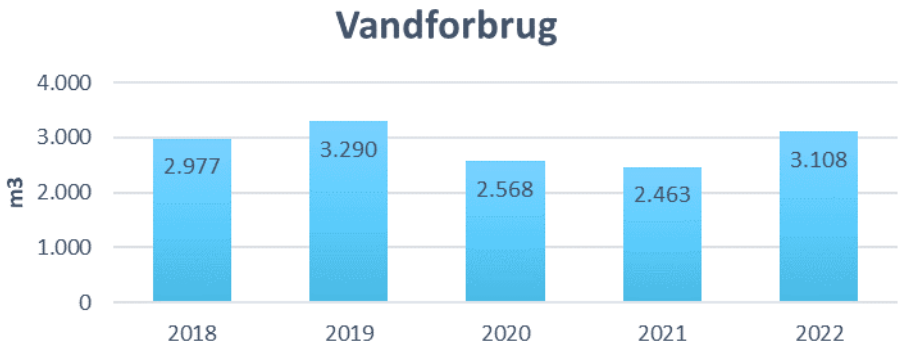

Transport

Brændstofforbruget til transport er er faldet markant i 2022 også i forhold til et før-Corona niveau. Forbruget i 2022 var i alt 20.316 liter mod 26.222 liter i 2021 brændstof fordelt på diesel og benzin. Primær årsag er overgang til benzin-/hybridbiler i stedet for diesel.

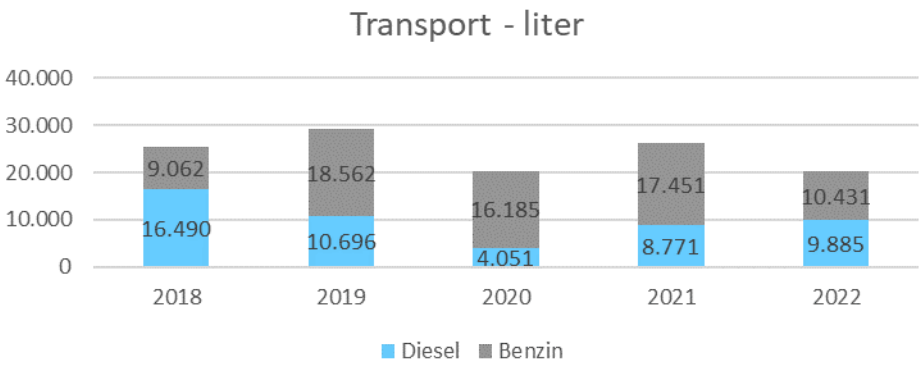

9. FORVENTNINGER TIL 2023

Pensionskassen forventer et mindre fald i medlemsbidrag og antallet af medlemmer i 2023.

Omkostninger pr. medlem forventes at ligge på samme niveau som i 2022.

Depotrenten for Garantiordningen er pr. 1. januar 2023 fastholdt på 0,0 % i alle rentegrupper. For ordninger med markedsrente bliver medlemmernes depoter løbende tilskrevet det realiserede investeringsafkast.

Egenkapitalens resultat, som afhænger af udviklingen på de finansielle markeder, var i 2022 påvirket af usædvanlig uro på de finansielle markeder i form af stigende renter og faldende aktiekurser. Det er forventningen, at egenkapitalen vil få et væsentligt bedre resultat efter skat for 2023 i forhold til 2022 bl.a. som følge af, at det højere renteniveau gradvist vil resultere i et højere afkast.

Pensionskassen vil fortsætte arbejdet med ansvarlige investeringer som beskrevet i denne redegørelse, herunder vil der fortsat være fokus på antikorruption og bestikkelse samt arbejdet med menneskerettigheder og klima. Derudover vil der i 2023 være ekstra fokus på:

- videreudvikling og forankring af Sampension-fællesskabets handlingsplan for reduktion af porteføljens klimaaftryk og "Stier til Net Zero 2050", der understøtter målsætningen om at reducere porteføljens klimaaftryk til netto nul senest i 2050,
- videreudvikling og forankring af Sampension-fællesskabets aktive ejerskab, herunder forøgelse af stemmeaktiviteter og udbygning af dialogprogrammet.

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Redegørelse om samfundsansvar er udarbejdet efter § 132 i Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen). Redegørelsen om det underrepræsenterede køn er udarbejdet efter regnskabsbekendtgørelsens § 132a.

ESG-nøgletal definitioner

ESG-nøgletallene er udarbejdet efter pensionsbranchens fælles standard, som følger vejledningen fra FSR – danske revisorer, Nasdaq og Finansforeningen fra juni 2019. Nøgletallet for fastholdelse af kunder er udeladt, da det ikke er retvisende for kundetilfredsheden i et arbejdsmarkedspensionsselskab.

CO2-udledning i virksomheden

Tal for CO2-udledning følger GHG-protokollen (Green House Gas Protokol), som er den internationale standard for rapportering af drivhusgasemissioner. Ifølge GHG-protokollen udarbejdes klimaregnskaber med udgangspunkt i en opdeling mellem direkte og indirekte udledninger. Direkte udledninger er defineret som udledninger fra aktiviteter, som ejes eller kontrolleres af selskabet, mens indirekte udledninger er defineret som udledninger fra aktiviteter, som er afledt af selskabet, men ikke kontrolleres af selskabet.

Datagrundlaget beror på energi, - og forsyningsselskabernes forbrugsopgørelser, samt kørselsregnskab og kilometeropgørelse fra benyttede leasingselskaber og er opgjort for Sampension af Rambøll i januar 2023.

Scope 1: Direkte klimagas udledninger fra kilder/aktiviteter, som ejes eller kontrolleres af selskabet, fx transport i selskabets egne/leasede biler. CO2e, for Scope 1 vises i metriske tons/år.

Scope 2: Indirekte klimagas udledninger fra indkøbt energi, fx el, varme og køl, som bruges af selskabet og leveres af ekstern leverandør. CO2e, for Scope 2 vises i metriske tons/år.

Energiforbrug: Det totale energiforbrug for transport, el, og varme, samt energiforbrug fra vedvarende energikilder (solcelleanlæg). Vises som samlet forbrug i GJ/år.

Vedvarende energiandel: Hvor stor en andel af det totale energiforbrug, der stammer fra vedvarende energi. Vises som % af det samlede energiforbrug.

Vandforbrug: Summen af alt forbrugt vand. Forbruget vises som m3/år.

Metodebeskrivelse for beregning af klimanøgletal for <u>investeringsporteføljen</u>

Ved fastlæggelsen af investeringsporteføljens estimerede emission anvendes princippet anbefalet i EU's Disclosure Forordning, samt den branchehenstilling, der er offentliggjort af F&P som en udløber af regeringens klimapartnerskab for den finansielle sektor (seneste version F&P Klimarapportering oktober 2022), om fordeling af et selskabs emissioner ud fra en fordelingsnøgle baseret på ejerskab af det givne selskabs udstedte aktiekapital og gældsudstedelse samt kontantbeholdning (EVIC[6]). Der rapporteres således ud fra et allokeringsprincip om finansiering af de økonomiske aktiviteter for de givne selskaber, der er investeret i.

[6] Enterprise Value Including Cash

Grundlaget for opgørelsen af emissionerne er FN's rammekonvention om klimaændringer vedtaget i 1997 – den såkaldte Greenhouse Gas Protocol (GHG/Kyoto-protokollen), hvor klimagasser omfatter: Kuldioxid (CO_2), metan (CH4), lattergas (N2O), hydroflourcaboner (HFC'er), perfluorocarboner (PFC'er), svovlhexafluorid (SF6), og nitrogen triflorid (NF3). Da gasserne har forskellig styrke i forhold til deres drivhuseffekt og har forskellige halveringstider – målt som drivhuspotentiale Global Warming Potential (GWP), normaliseres hver gas til CO_2-ækvivalenter (CO_2e) ved at multiplicere hver gas med dens individuelle GWP-faktor.

Selskabers emissioner kategoriseres ud fra følgende:

Scope 1

Direkte emissioner fra kilder, der ejes eller kontrolleres af selskabet – dvs. emission som følge af selskabets egen drift.

Scope 2

Indirekte emissioner stammende fra den indkøbte energi, der anvendes i driften af selskabet. Dvs. eksempelvis emission fra produktionen af den strøm, der anvendes i selskabet.

Scope 3

Al anden indirekte emission - upstream og downstream. Dvs. emission stammende fra produktionen af input til virksomhedens drift (udover energi), samt emission stammende fra anvendelsen af virksomhedens produkter og ydelser.

I fastlæggelsen af pensionskassens emission som følge af investeringer betragtes alene scope 1 og 2 emission.

Investeringsporteføljens CO_2e-udledning

I opgørelsen af investeringsporteføljens emission anvendes to metrikker:

- **Absolut carbon emission**: Den samlede sum af absolut emission stammende fra de selskaber, der er investeret i – beregnet ud fra de respektive finansierede andele af selskabernes CO_2-udledning:

$$Absolut\ CO2e\ udledning\ = \sum_{i=1}^{n} \left(\frac{Værdi\ af\ investering_i}{Samlet\ værdi\ af\ selskab_i\ (EVIC)} * Selskabets\ CO2e\ udledning_i \right)$$

  - Metrikken afhænger af den finansierede andel. Er ikke normaliseret og dermed afhængig af porteføljens størrelse. Afhænger ikke af valuta.

- **Carbon footprint:** Absolut udledning pr. investeret mio. (i en given valuta):

$$Carbon\ fodaftryk = \frac{Absolut\ CO2e\ udledning}{Investeringsporteføljens\ markedsværdi\ (DKK\ mio.)}$$

  - Metrikken afhænger af den finansierede andel. Sammenligning på tværs af porteføljer og over tid er mulig pga. normalisering med porteføljeværdi. Metrikken er desuden følsom overfor ændringer i de underliggende selskabernes markedsværdier, som er uafhængig af selskabernes udledning, og afhænger af valuta.

MSCI gennemsnitsmodel: En kvantitativ model for estimering af carbon footprint

Hvor der ikke er adgang til rapporteret data for en investerings CO_2e-udledning anvendes en kvantitativ model til at estimere investeringens klimaaftryk, herefter benævnt MSCI gennemsnitsmodellen. MSCI gennemsnitsmodellen tager afsæt i kategorisering af investeringer med udgangspunkt i to primære datapunkter:

- Industrigruppe: Angiver type af økonomisk aktivitet. Her anvendes GICS klassificeringer, hvor der i alt er 24 forskellige industrigrupper.
- Marked: Angiver hvilken region investeringen primært opererer i. Der anvendes to markeder, *'developed'* og *'emerging'*.

For hver kombination af *Industrigruppe* og *Marked* beregnes et estimat for carbon footprint (scope 1 og scope 2 emission pr. million investeret). Estimatet laves med udgangspunkt i virksomheder kategoriseret som henholdsvis MSCI developed markets og MSCI emerging markets. Virksomhederne fra de to indekser inddeles yderligere i industrigrupper, dvs. 48 grupper i alt. Derefter beregnes gennemsnitsværdierne af virksomhedernes carbon footprint for de enkelte grupper. Beregningen af carbon footprint for de enkelte grupper anvendes herefter som estimat for carbon footprint for investeringer i tilsvarende industrigrupper, hvor der ikke er adgang til rapporteret deres emissionsdata. Fordi estimatet af carbon footprint sker med udgangspunkt i enterprise value – og dermed den samlede finansiering af den givne forretningsmodel, skelnes der i denne model ikke mellem ejerskab og gæld. De anvendte emissionsdata for virksomhederne i de anvendte MSCI-indeks leveres af en ekstern dataleverandør, ISS ESG (senest tilgængelige emissionsdata, frigivet januar 2023).

Investeringer – aktivtyper inddraget

I nærværende afsnit beskrives de tilgange, der er anvendt for de forskellige aktivklasser i forbindelse med CO2e-regnskabsopgørelsen til fastlæggelse af den af investeringerne afledte CO2e-udledning eller CO2e-sekvestrering/fortrængning.

- *Børsnoterede aktier*
    - Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
    - De anvendte data stammer fra ISS ESG, der leverer validerede data for de virksomheder, der selv offentliggør, samt leverer estimerede emissionsdata for de virksomheder, der ikke offentliggør via eksempelvis CDP eller bæredygtighedsrapportering.
    - ISS ESG's validering og estimering af emissionsdata bygger på en avanceret model med 800 sektorer og undersektorer, og sektorspecifikke regressionsmodeller, og hvor konglomerater opsplittes i forretningsområder og holdingselskaber på ejerskab af datterselskaber.
    - Data (rapporterede og estimerede) er tilgængelige for omkring 99 % af de børsnoterede aktier i porteføljen.

- *Kredit*
    - Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I

fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
    - De anvendte data er delvist leveret af ISS ESG. For de virksomheder, hvor ISS ESG ikke leverer data, anvendes modelleret data, jf. MSCI gennemsnitmodellen beskrevet ovenfor.
    - Der er opgjort carbon footprint for 95% af kreditinvesteringerne målt på markedsværdi, hvoraf 15 % er fra ISS ESG og 85 % er modelleret data.

- *Private Equity fonde*
    - Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
    - Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte porteføljevirksomheder i fondene.
    - De anvendte emissionsdata består delvist af rapporteret data modtaget fra forvalterne af investerede fonde, og delvist af modelleret data baseret på MSCI gennemsnitsmodellen beskrevet ovenfor.
    - Modtaget rapporteret data indeholder emissionstal for 2021.
    - Der er opgjort carbon footprint for 81 % af private equity porteføljen, målt på markedsværdi, hvoraf 9 % er rapporteret data og 91 % er modelleret.

- *Infrastruktur*
    - *Fonde*
        - Gennem ejerskabet af de enkelte selskabers aktiekapital og gældsudstedelser har pensionsvirksomheden finansieret en andel af de respektive selskabers emissioner. I fordelingen af en virksomheds emission anvendes en EVIC-tilgang, der tager udgangspunkt i selskabets samlede finansiering.
        - Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte porteføljevirksomheder i fondene.
        - De anvendte emissionsdata består delvist af rapporteret data modtaget fra forvalterne af investerede fonde, og delvist af modelleret data baseret på MSCI gennemsnitsmodellen, beskrevet ovenfor.
        - Modtaget rapporteret data indeholder emissionstal for 2021.
        - Der er opgjort carbon footprint for 95 % af investeringer i Infrastruktur fonde målt på markedsværdi, hvoraf 42 % er rapporteret data og 58 % modelleret data.

    - *Direkte ejet infrastruktur - vindmølle- og solcelleparker*
        - Emissioner
            - Driften af direkte ejede vindmølle- og solcelleparker medfører CO2e-emission kategoriseret som scope 1 og scope 2-emissioner, som det er tilfældet med øvrige investerede økonomiske aktiviteter.
            - Data for 2022 er tilgængelige for knap 40% af investeringerne. Disse data anvendes som et estimat på de øvrige investeringsaktiver i denne gruppe, da der er tale om sammenlignelige økonomiske aktiviteter.
        - CO2-fortrængning
            - Gennem ejerskabet af vindmøller og solcelleparker sker en såkaldt CO_2-fortrængning. Det skyldes, at elproduktionen fra disse vedvarende

energikilder fortrænger elproduktion, der sker på grundlag af fossile brændsler, hvorved der følger en lavere emission af CO_2.
- Opgørelsen er regionalt baseret, hvor energimixet – og dermed emissionsprofilen - i den regionale elproduktion anvendes.
- Fastlæggelsen sker på baggrund af bl.a. Energistyrelsens CO_2-intensiteter fra 2021 for Danmark, da intensiteter for 2022 ikke forelå på opgørelsestidspunktet. Tilsvarende organer i Sverige og Tyskland anvendes som kilder ved investeringer i vedvarende energi-aktiver i disse lande.
- Da elproduktionen for dele af porteføljen ikke forelå for december måned 2022 på opgørelsestidspunktet er der anvendt estimater for denne måned.
- Data er tilgængelige for 100 % af de direkte ejede vindmøller.

  - *Direkte Infrastruktur – danske ejendomme*
    - Her er anvendt MSCI gennemsnitsmodel til at beregne carboon footprint, hvor ejendommene vil indgå i modellen med klassificeringen '*Real Estate'*.

- *Danske realkreditobligationer*
  - Gennem ejerskabet af obligationer udstedt af danske realkreditinstitutter med pant i fast ejendom – private såvel som erhvervsejendomme – har pensionskassen finansieret de til den faste ejendom knyttede emissioner stammende fra driften af disse.
  - Fire danske realkreditinstitutter offentliggør emissionen stammende fra de ejendomme, der er finansieret igennem de respektive institutter. Der er på tværs af disse forskelle i, hvilke ejendomstyper, der er medregnet.
  - Emissionsestimationen foretages af realkreditinstitutterne på baggrund af FinansDanmark og Forsikring & Pensions fælles model "CO2-model for den finansielle sektor", der tager afsæt i den generelle PCAF-model.
  - Der er ikke adgang til specifikke data for de enkelte ejendommes varme-, el- og vandforbrug, hvorfor der tages udgangspunkt i ejendommenes miljømærkning. Ud fra disse estimeres drift/brugs-emissionen på baggrund af byggeår, bygningstype, primær opvarmningskilde, geografisk lokation og bygningsareal. Der anvendes i denne forbindelse data fra Energistyrelsen og BBR-registret.
  - Emissionen fra de enkelte ejendomme vægtes med 'Loan-To-Value' (LTV) for de respektive ejendomme, hvorved andelen af den samlede ejendoms forbrugsemission allokeres til ejeren af de pågældende bagvedliggende realkreditobligationer, der er brugt til at finansiere købet af de pågældende ejendomme.
  - Der henvises til de danske realkreditinstitutter for en nærmere beskrivelse af deres estimationsmetoder.
  - De LTV-vægtede emissioner vil variere over tid som følge af flere ting – herunder udviklingen i ejendomspriser, renteudvikling og finansieringsform (med/uden afdrag).
  - Fastlæggelsen af emissionerne stammende fra investeringer i danske realkreditobligationer er foretaget ud fra de nominelle værdier på de pågældende obligationer og de samlede nominelle udstedelser på kapitalcenterniveau.
  - Data er tilgængelige for omkring 99,7 % af investeringerne i danske realkreditobligationer.

- *Ejendomme*
  - *Egen-forvaltede danske ejendomme*

        - Opgørelsen af scope 1 og scope 2 CO_2e-udledningen er baseret på en bottom-up tilgang, hvor den aktuelle udledning opgøres på baggrund af det faktuelle forbrug. CO_2e-udledningen er opgjort som kg CO_2e pr. m2 pr. år beregnet ud fra ejendommenes bygningsareal. Opgørelsen er foretaget i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer i GHG-protokollen.
        - Data er alene tilgængelige for egen-forvaltede danske ejendomme og leveres fra pensionskassens ejendomsadministratorer.
        - Der tages udgangspunkt i geografisk baseret CO_2-opgørelse. Emission inkluderes hvor den opstår og opgøres opdelt på henholdsvis el, vand og varme. CO_2-udledningen fra fjernvarmeforbruget beregnes ud fra brændsler anvendt i det lokale fjernvarmenet.
        - CO_2-udledningen er opgjort på baggrund af kendte bagvedliggende emissions-faktorer for 2021. Faktorerne fra 2021 er fremskrevet til 2022 i overensstemmelse med den forventede udvikling i Energistyrelsens klimastatus og fremskrivning 2022. Vandregnskabet tilknyttes CO_2-udledningen fra de respektive vandforsynings-selskabers drift.
        - Det er alene ejendomme i drift, der findes emissionsdata for og som indgår i fastlæggelsen. Ejendomme under opførelse indgår således ikke i opgørelsen, hvilket påvirker dækningsgraden, som er 90%.
    - *Udenlandske ejendomme (fonde)*
        - MSCI gennemsnitsmodellen er anvendt til at estimere udledningen for investeringerne.
        - Dataleverandøren Burgiss leverer GIGS-industrigruppe klassificering og landekode for de enkelte aktiver i fondene.
        - Der er opgjort carbon footprint for 93 % af ejendomsfondene målt på markedsværdi.

- *Statsobligationer og supranationals*
    - Gennem ejerskabet af statsobligationer og obligationsudstedelser fra supranationale organisationer kan pensionsvirksomheden som investor siges indirekte at være med til at finansiere den produktion og deraf afledte CO2-emission, der foregår i de respektive lande.
    - Den beregnede metrik adskiller sig fra beregningen af klimaaftryk for selskaber, ved at være et produktionsintensitetstal beregnet med udgangspunkt i udledning fra indenlandsk produktion relativt til den pågældende stats bruttonationalprodukt.
    - Opgørelsen følger den opgørelsestilgang som er anlagt af 'UN Framework Convention on Climate Change' (UNFCCC).
    - De underliggende data fra UNFCCC offentliggøres med en vis forsinkelse, og stammer i nærværende opgørelse fra 2020.
    - Den anvendte metrik er beregnet ud fra den tilgang EU anlægger i SFDR Principal Adverse Indicators nr. 15.
    - Data er tilgængelige for ca. 95 % af de pågældende obligationsinvesteringer.

- *Investeringer i skov*
    - CO2-sekvestrering
        - Gennem investeringer i skov-aktiver sker en CO2-sekvestrering (dræn) som følge af skovens vækst
        - Den CO2-mæssige konsekvens af skovdriften – netto CO2 sekvestreringen – opgøres ud fra følgende metrikker:
            - CO2-sekvestrering knyttet til årets tilvækst i træmasse

- Sekvestrering efter fældning
    - Fra årets tilvækst i træmasse trækkes skovmassen, der er fældet
- Dræn fra langsigtet ophobning i træprodukter
    - Hvor salg og anvendelse af fældet skov i form af såkaldt HWP (Harvested Wood Products - træprodukter til brug for eksempelvis bygge-materialer), hvor CO2-lagringen regnes for at være langvarig (mindst 100 år) og dermed kan betragtes som en langsigtet lagring af CO2.

- Det bemærkes, at det alene har været muligt at indhente data for den samlede netto CO2-sekvestrering, og der er således ikke sket fradrag for emission forbundet med driften af skoven. Opgørelsen af netto CO2-sekvestreringen er sket ud fra et forsigtighedsprincip og vurderes at være konservativ. Den indregnede CO2-sekvestrering er således forbundet med usikkerhed, men vurderes give et rimeligt billede af de omfattede aktivers indvirkning på porteføljen. Den opgivne CO2-sekvestrering anses dermed også for væsentlig for vurderingen af den samlede porteføljes klimaaftryk og undladt indregning risikerer at føre til en betydelig overestimering af porteføljens klimaaftryk. Med henblik på at tydeliggøre effekten af den indregnede CO2-sekvestrering er porteføljens samlede CO2-aftryk opgjort både med og uden skov-investeringer, se side 6.
- Opgørelsen sker med input fra Sampension Administrationsselskabs samarbejds-partner på området med input fra tilknyttede skovforvaltere (TIMO's)
- Hovedparten af de indhentede data er rapporterede data fra TIMO's. Der kan på nuværende tidspunkt være forskelle i de opgørelsesprincipper, der ligger bag de rapporterede data fra forskellige TIMO's. Det er Sampension Administrationsselskabs vurdering, at kvaliteten af de rapporterede data trods dette er betydeligt bedre end det, der kan opnås ud fra generel estimation af data.
- Udviklingen og fastlæggelsen af internationale standarder for opgørelse af den biogene CO2-sekvestrering ved skovdrift pågår i regi af GHG Protocol-organisationen i form af 'Land Sector and Removals Guidance'.
- Det kan vise sig, at der vil være ændringer til den i nærværende opgørelse anvendte tilgang i den kommende endeligt vedtagne standard for opgørelse af carbon-sekvestrering fra skovinvesteringer.
- Der anvendes data for 2021, da data for 2022 ikke forelå på opgørelsestidspunktet. Data for 2021 er indsamlet i henhold til den principperne i den generelle GHG-protokol. Det er forventningen, at der vil være forskelle til de kommende opgørelsesprincipper.
- Der er på tværs af skovinvesteringer forskel på, hvorvidt der opgøres og/eller estimeres på alle de anførte metrikker. Det tilstræbes, at der over tid vil blive rapporteret ensartet på tværs af aktiverne.
- Der er i data for 2021 opgjort CO2-sekvestrering på 100% af investeringerne.